U. B. BERGEN
Ms. 1611.21

Nr. 4 **FRIHETEN** 1945

MARS

DE FAGORGANISERTES KAMPORGAN

DRIVKRAFTEN I KAMPEN

I enhetsavtalen av januar 1942 mellom arbeiderpartiene, tiltrådt av den illegale ledelse for Arbeidernes faglige landsorganisasjon, ble arbeiderklassens prinsipielle stilling i Norges frihetskamp fastlagt. Det heter i beslutningen: «at arbeiderklassen skal være drivkraften i Norges nasjonale frihetskrig».

Hva betyr det at arbeiderne på arbeidsplassene og bedriftene skal være drivkraften i hele nasjonens kamp?

Det betyr først og fremst at arbeiderklassen må være aktiv og at de som er i spissen for det illegale faglige arbeidet fra øverst til nederst må være de dyktigste, mest omtenksomme og uredde tillitsmenn for arbeiderne. Dette prinsipp må slåes fast og bli den rettesnor som en må arbeide etter innenfor fagorganisasjonen når det gjelder å skaffe seg ledelse.

Det betyr for det annet at arbeiderne på arbeidsplassene og i bedriftene i alle kampsituasjoner skal være i spissen for kampen. Arbeiderklassen skal være i spissen når det gjelder å utføre sabotasje, den skal foreta særlige foranstaltninger for å veilede og støtte sabotørene, den skal være i spissen innenfor de militære motstandsorganisasjoner for å utvikle disse formasjoner til effektive organer i krigen. Og arbeiderklassen skal også, og det er ikke det minst viktige, holde et våkent øye med folkets kamp for øvrig. Arbeiderklassen må i enkelte situasjoner gå til solidaritetsaksjoner for å støtte andre grupper av folket som er i kamp: lærernes, prestenes og kirkefolkets kamp. legenes, ingeniørenes, advokatenes og politiets kamp. Hvis ikke arbeiderklassen gjør det, er det noe galt fatt, da gjør den ikke sin simple plikt, og den kan selvsagt ikke være den som driver hele kampen. Se på de danske arbeidere og på generalstreiken deres hvor de tvang Gestapo til retrett. Se på de franske arbeideres kamp. De ledet og var hele tiden i spissen for hele den franske nasjons kamp mot undertrykkerne. Vi må ta lærdom av dette.

En må således komme bort fra denne snevre, ensidige og ufruktbare politikk som kommer til uttrykk i å begrense de fagorganiserte arbeideres kamp til bare å gjelde kampen mot nazifiseringen. Tyskerne har oppgitt arbeidet med å få nazifisert fagorganisasionen. De har sått sine kreaturer som komiske ledere i fagorganisasjonen for derved å ha kontroll og kunne utnytte fagorganisasjonen for sin krig. Kampen mot nazifiseringen er derfor ikke aktuell nå. Derfor må de fagorganiserte arbeidere delta på andre områder og overalt i kampen og gjøre en aktiv innsats.

Kravet om å sette inn de dyktigste, mest omtenksomme og uredde tillitsmenn i ledelsen for fagorganisasjonens illegale kamp må gjennomføres. Det er betingelsen for en aktiv politikk og den mest effektive kamp.

FOLKESTREIK

er et av våre kraftigste våpen mot de nazistiske barbarene.

Er den forberedt på din arbeidsplass?

Etter forslag fra den svenske komiteen for den internasjonale hjelpevirksomhet har den svenske regjering bevilget kr. 125 000 for innkjøp av kirurgisk utstyr o. l. til Sovjet.

Gi fagforeningskontingenten som minimum til illegalt arbeid!

DET DANSKE FOLKS VILJE SKAL VÆRE FOTKETS LOV

Den danske kommunistiske riksdagsmann Alfred Jensen skriver:

Etterkrigstiden stiller vårt land overfor vanskelige oppgaver. Krigen og okkupasjonen har vist t landets tidligere politikk ikke motsvarte folkets interesser og ønsker, og at folkefiendtlige krefter innen administrasjonen og det offentlige liv i nasjonens mest alvorlige situasjon begikk rent landsforrederi for å fremme sine egne interesser. De forløpne år har også vist at når det så aller verst ut, var det folkets vilje til nasjonal selvhevdelse og folkets kampkraft som på en avgjørende måte hevdet nasjonens interesser og skaffet oss en ærefull plass i de frihetselskende folks rekker.

På bakgrunn av disse erfaringer må det skje en forandring i vår politikk og våre forhold i det hele tatt, slik at folket og dets interesser virkelig blir avgjørende. For dette mål gjelder det å gjenopprette demokratiet, rydde opp etter tyskerne og gjøre opp regnskapet med landsforrederne. Kort og godt: til 100 prosent gjennomføre Danmarks frihetsråds program slik som dette er utformet i «Naar Danmark atter er frit».

Men det er ikke nok. Demokratiet må trygges og forankres grundig. Alle folkefiender og antidemokrater må ut av administrasjonen og det offentlige liv. Vi skal ikke ha noen femte kolonne. Forfatningen må tas opp til revisjon og forandres. Først og fremst må stemmerettsalderen senkes. Vi kan ikke by de unge frihetskjemperne som har vært med på å gjenerobre demokratiet og landets selvstendighet politisk rettsløshet når landet atter er fritt. Bestemmelsene om tap av stemmeretten på grunn av arbeidsløshet og fattigdom må også forsvinne.

Endelig må folket trygges økonomisk.

Om en har kunnet skaffe penger til produksjon for krigen, må og skal det også kunne skaffes penger til produksjon for fredelige formål. Dette kan bare skje gjennom drastiske inngrep. Samfunnet må ha kontroll og bestemmelsesrett over produksjonslivet. Produksjonen må dirigeres etter samfunnets interesser, og priser og utbytte fastsettes deretter. Monopolartede foretagender må nasjonaliseres. Som eksempler kan nevnes: forsikringsvesenet, spritfabrikkene, sukkerfabrikkene og bankvesenet.

Jordbruket må sikres rimelige prioritets- og produksjonsvilkår. Prisene må ikke bestemmes etter storgodsenes, men i samsvar med de arbeidende jordbrukeres interesser. Det bør eventuelt gjennomføres en slik ordning at småbrukerne får ekstra stykkpriser. Det må skaffes jord til småbrukerne, og de nødvendige lovbestemmelser om ekspropriasjon må gjennomføres.

Utenrikshandelen må for å knnne holdes oppe foregå gjennom statssentraler samt med slike land som til gjengjeld kan motta våre eksportvarer. Blant importvarene må råvarer og halvfabrikater komme i første rekke. Når innkjøp av ferdigvarer er nødvendig, må folkets livsfornødenheter komme i første rekke, framfor luksusvarer til de besittende lag.

Beskatningen må omlegges og større byrder legges på de sterkeres skuldrer. Indirekte skatter på elementære livsfornødenheter må avskaffes til fordel for direkte skatt på rikfolk og indirekte skatt på luksusvarer. Konfiskasjon av krigsprofitter er som kjent opptatt blant Frihetsrådets programposter. Rederienes vinster i England og Amerika som idag utgjør omkring 500 mill. kroner, regnes selvsagt dit.

Gjennomføringen av alle disse krav må ledsages av en utenrikspolitikk som sikrer folkets politiske og økonomiske rettigheter mot ytre fiender og samtidig medvirker til å bygge opp et internasjonalt vern mot fredsforstyrrerne. Landets representanter må ikke som tidligere henfalle til passivitet, men må stadig på det kraftigste understøtte alle progressive krefter. Et nordisk samarbeid kan bare gjennomføres for så vidt det ikke retter seg mot Sovjetsamveldet. Begivenhetene både før og under krigen har vist at Sovjetunionen ikke har noen interesser som avviker fra de nordiske folks interesser. Derfor skal vi ha de mest intime forbindelser og det best tenkelige samarbeid med Sovjetunionen.

Men det er ikke nok å føre en riktig utenrikspolitikk. Vårt forsvar må bringes i orden. Den nye militærordning må bygge på folkets medvirken. Soldatene må ha demokratiske rettigheter under tjenesten. Det må bli mulig at personer uten eksamen kan komme fram til de høyeste poster innen offiserskorpset. Hele folket må trekkes inn i landets forsvar.

SETT ØKET FART PÅ INNSAMLINGENE

Til å føre krig trengs det tre ting, penger, penger og atter penger. Dette er et ordtak som har gyldighet den dag idag. Også Motstandsbevegelsens kamp og krig mot okkupanter og nazister er avhengig av store pengemidler. Dristighet, energi, mot, dyktighet og oppofrelse er nødvendige egenskaper, de framelskes i den underjordiske kampen motstandsbevegelsen må føre mot den brutale våpenmakt og gestapos bødler.

Men også penger må det til.

Derfor innsamlinger, derfor illegal kontingent o. s. v. En relativt stor del av vårt folk er nå etter hvert kommet med i det aktive arbeidet for frihet og folkestyre. Enhver får seg tildelt oppgaver som passer akkurat for den enkelte. Naturligvis kan ikke alle få de store oppgavene, de det står ry og glans av langt utenfor landets grenser. Men hver innsats, stor eller liten, teller like meget. Alle er nødvendige ledd i et hele. Kampen må ikke sees isolert, men i sammenheng.

Dette er i store trekk den politikk vi kommunister går inn for. Den inneholder ingen ting prinsipielt nytt, den motsvarer vår innsats under krigen og okkupasjonen. Den er et ledd i hele vår politikk for å komme fram til sosialismen. Vi arbeider for å samle hele folket omkring denne politikk, og vi vender oss til alle fremadstrevende krefter i Danmark og maner til enighet omkring dette saklige program. Arbeiderklassen er ikke bare demokratiets, men hele nasjonens ryggrad, og frihetskampen har bekreftet at arbeiderklassen både kan samle og føre folket i kampen for framsteget.

For oss er det ingen tvil om at folkets avgjørende flertall går inn for en slik politikk. Det har folkestreikene bevist. Derfor må den kommende regjering også skapes på frihetsbevegelsens grunnlag. Dette vil bety en regjering som aktivt går inn for å løse etterkrigstidens problemer i folkets interesse.

Hvis mindretallet bøyer seg for flertallet, kommer utviklingen til å ga rolig, men hverken trusler eller vanskeligheter kan avholde oss fra å gjennomføre den politikk som flertallet ønsker, og skulle reaksjonære og folkefiendtlige elementer, som de nazistiske, forsøke med vold å hindre folkets vilje i å bli landets lov, da skal de finne folket rede til kamp.

Man må ikke ressonere som så, det lille jeg kan gjøre betyr så lite i dette veldige oppgjøret. Krigen avgjøres ikke her, eller av oss, men av stormaktene og på slagmarkene i Europa. La oss derfor bare ta det rolig så slipper vi billigst mulig fra det hele.

Dette er falsk lære. Og det er et feigt og usselt standpunkt. Det er falskt fordi kampen ikke bare er en stormaktskrig, en kamp om råstoffene, men også en kamp for frihet og folkestyre og følgelig gjelder hver enkelt av oss. Og det er feigt og usselt fordi det bare er usselrygger som lar andre kjempe, lide og dø mens de selv lurer seg unna.

Kampen mot det nazistiske voldsherredømmet er de hundretuseners, de millioners innsats i alle land. Det er de store folkereisninger mot militærveldets forsøk på å slavebinde folkene.

Se på Frankrike og Jugoslavia! I denne gigantiske kampen må alle være med og yte sitt bidrag. Hver på sitt vis og etter evne.

De fagorganiserte arbeidere er aktivt med i denne kampen. Stadig fler og fler slutter opp om den aktive linjen i motstandsbevegelsen og går med liv og sjel inn for oppgavene som blir stilt dem.

Men dessverre er det også her noen trege sløppfisker som lurer seg unna oppgavene og pliktene. Selv når det gjelder et så beskjedent bidrag i den felles kamp som en krone uka til den frie presse, sluntrer de unna hvis de ser sitt snitt til det. Benytter anledningen hvis de ikke får avisa punktlig i neven hver uke til å la være å betale. Finner på alle slags unnskyldninger for å slippe. Vi kjenner alle typen. For ikke å snakke om de små bakvaskere og luskepetere som tasler og tusler rundt i krokene og tisker og visker, sprer sine insinuasjoner og mistanker for å ødelegge mest mulig. Disse folkene er kanskje ikke så mange, men de gjør adskillig skade. Når det ikke kreves større offer av dem enn en beskjeden sum i uka til støtte for de fengslete, de deporterte, de internerte, de undertrykte, til deres familier eller pårørende, til den frie presse, til de utallige oppgaver som krever økonomiske utlegg, da burde de gi dette lille offer uten videre og med glede.

Hvis ikke må en regne med at for dem er en krone uka eller to mye mer

DÅRLIGE NORDMENN

Ved Kristiania Seilduksfabrikk, som bl. a. produserer livbelter for tyskerne, arbeider det ca. 300 kvinner. I løpet av krigen er forholdet ved fabrikken stadig blitt verre og verre og tempoet piskes opp. Etter krigen er det bl. a. innstallert klokke på kontoret som registrerer når en maskin stopper og settes igang igjen. Bestyreren og noen av formennene viser særlig dårlig opptreden. Når arbeiderskene er for lenge på et visst sted, etter disses mening, dundrer de på døren og brøler om sabotasje! De som bor utenbys og er henvist til trikker og busser blir trukket hvis de kommer 2—3 min. for sent.

For de kvinnelige spinnersker ble akkorden nedregulert før jul, to av akkordene ble nedsatt, den tredje fikk et lite tillegg. Tillegget oppveide ikke på noen måte nedslaget, så det ble faktisk lønnsreduksjon; og det i disse tider! Før var fortjenesten for kvinnelige arbeidere 55—60 kr. uken, nå er den nede i 48 kr. pr. uke. Før hadde de et tillegg for dårlig papir på opptil 6 kr. uken, nå er det høyeste tillegget 2,10 kr. pr. uke. Dessuten drives det ved denne fabrikken en helt forkastelig premiering med sigaretter, 20 for mannlige og 15 for kvinnelige arbeidere pr. uke. Ved fravær, selv om det er gyldig grunn, blir det trukket fra i antallet sigaretter!

Det ser således ut som man ved denne bedrift allerede har begynt å innrette seg etter «normale» tider med lønnspress o. s. v. Hvordan det senere vil utarte, når arbeidsledigheten melder seg for alvor, kan enhver tenke seg.

Arbeiderne og arbeiderskene må her vise en fast og enig holdning. Samlet må de, både nå og i framtiden, med alle midler slå tilbake alle forsøk på å redusere deres levestandard.

---

verdt enn frihet og folkestyre, og da må de behandles deretter.

De fagorganiserte arbeidere er fra før vant til å finansiere sin kamp på egen hånd og med egne midler. Det må de også gjøre i den nåværende situasjon. Og de vil sette sin ære i å gjøre det. De norske arbeidere er ikke en samling usselrygger som lar andre kjempe eller betale for seg. De vil gjøre begge deler selv!

Øk derfor innsatsen!

Sett fart i innsamlingene!

HVORFOR UTEBLE FOLKESTREIKEN?

Det er bare en ting tyskerne har respekt for, og det er makt. Store talemåter om ditten og datten vi vil foreta oss betrakter de med rette som prat i kaffeslabras. Først når vi i praksis viser at vi har vilje og evner til å sette trusslene våre om til handling, til fysisk makt overfor barbarene, kan vi tvinge dem til retrett.

Heimefrontens ledelse har manet folket til å være rede til å følge parolen om folkestreik hvis tyskernes overgrep tok slike former at det innebar katastrofer for det norske folket. I det siste halve året har vi hatt to slike situasjoner. Først den barbariske framferden da tyskerne evakuerte Nord-Norge, så mordet på 34 nordmenn. Men vi foretok oss intet.

Hvorfor ble ikke folkestreiken proklamert? Den eneste forklaring som kan være akseptabel er at HL ikke har maktet å treffe de nødvendige forberedelsene for at aksjonen skulle bli effektiv. Ansvaret for denne mangel på beredskap hviler ikke bare på HL, men også på ledelsen for den illegale fagbevegelsen og på ledelsen for de illegale politiske organisasjonene.

En vellykket gjennomføring av folkestreiken forutsetter at i første rekke arbeiderklassen er forberedt, og at den samlet og øyeblikkelig følger parolen til streik når den kommer. Det er vi arbeidere som må smi dette kraftige våpen som representerer et virkelig maktspråk overfor undertrykkerne. Uten nølen må vi på hver eneste bedrift, på hver eneste arbeidsplass ta de nødvendige skritt for å sette folket i alarmberedskap. Våre tillitsmenn må søke kontakt med funksjonærene og bedriftsledelsen og skape en fast illegal organisering som gjør det mulig å gjøre streikeaksjonen helt effektiv. Det haster. Vi må ta fatt idag. Ved neste tyske terrorbølge må vi ha apparatet klart så HL kan ha visshet for at parolen om folkestreik vil utløse en mektig aksjon som maktspråk overfor nazibødlene.

Den 830 m. lange Dnjeprdammen og kraftstasjonen er nå reparert. De 10 000 arbeidere og ingeniører som utførte reparasjonen måtte først frakte vekk 130 000 kubikkm. gammel betongstøp. Broene over floden repareres nå, og til våren vil de være i samme stand som før krigen.